

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 9 Απριλίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0230(COD)

14153/20
ADD 1

JEUN 137
EDUC 452
EMPL 572
SOC 820
SPORT 52
COHAFA 78
PROCIV 102
COMPET 643
ECOFIN 1165
CADREFIN 463
CODEC 1373

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εν όψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του Προγράμματος για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1475 και (ΕΕ) αριθ. 375/2014

- Σχέδιο σκεπτικού του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 11 Ιουνίου 2018 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και για την κατάργηση του [κανονισμού του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης] και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 375/2014¹.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 12 Μαρτίου 2019².
3. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της πρότασης στις 17 Οκτωβρίου 2018³. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησε επί της πρότασης κατά τη σύνοδό της στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2018⁴.
4. Κατά τη σύνοδό του στις 26 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο συμφώνησε σε μερική γενική προσέγγιση⁵ επί της πρότασης της Επιτροπής για την παροχή εντολής στην Προεδρία ώστε να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις τριμερείς διάλογοι και πολλές συνεδριάσεις σε τεχνικό επίπεδο, και τελικά επιτεύχθηκε προσωρινή συνολική συμφωνία κατά τον τελευταίο τριμερή διάλογο στις 11 Δεκεμβρίου 2020.
5. Στις 18 Δεκεμβρίου 2020 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο που προέκυψε από τους τριμερείς αυτούς διαλόγους⁶. Στη συνέχεια, το κείμενο διαβιβάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹ Έγγρ. 9993/1/18 REV 1 + ADD 1-5.

² EE C 23 της 21.1.2021, σ. 218.

³ EESC-2018-04028-AC

⁴ Έγγρ. 5321/19

⁵ Έγγρ. 14787/18.

⁶ Έγγρ. 13847/20

6. Στις 11 Ιανουαρίου 2021 η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε ομόφωνα το τελικό συμβιβαστικό κείμενο⁷.

II. ΣΤΟΧΟΣ

7. Γενικός στόχος του προγράμματος του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης (ΕΣΑ) 2021-2027 είναι η ενίσχυση της συμμετοχής νέων και φορέων σε προσβάσιμες και υψηλής ποιότητας δραστηριότητες αλληλεγγύης, πρωτίστως εθελοντισμού, ως μέσο για την ενίσχυση της συνοχής, της αλληλεγγύης, της δημοκρατίας, της ευρωπαϊκής ταυτότητας και της ενεργοποίησης των πολιτών στην Ένωση και εκτός αυτής, και για την αντιμετώπιση στην πράξη κοινωνικών και ανθρωπιστικών προκλήσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στην προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και των ίσων ευκαιριών.
8. Το πρόγραμμα καθορίζει δύο άξονες δράσης για τη συμμετοχή των νέων, και συγκεκριμένα έναν σε δραστηριότητες αλληλεγγύης και έναν σε δραστηριότητες ανθρωπιστικής βοήθειας (Ευρωπαϊκό Σώμα Εθελοντών Ανθρωπιστικής Βοήθειας). Οι δράσεις που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα και για τους δύο άξονες είναι ο εθελοντισμός, τα έργα αλληλεγγύης, οι δραστηριότητες δικτύωσης και τα μέτρα ποιότητας και υποστήριξης.
9. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τις δραστηριότητες αλληλεγγύης που έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, για παράδειγμα μέσω του διακρατικού χαρακτήρα τους· της ικανότητάς τους να είναι συμπληρωματικές άλλων προγραμμάτων και πολιτικών σε όλα τα επίπεδα· της ευρωπαϊκής τους διάστασης σχετικά με τα θέματα, τους στόχους, τις προσεγγίσεις, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και άλλες πτυχές· της προσέγγισής τους όσον αφορά τη συμμετοχή νέων με διαφορετικά υπόβαθρα· ή της συμβολής τους στην αποτελεσματική χρήση των μέσων της Ένωσης για τη διαφάνεια και την αναγνώριση.

⁷<https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/217229/CULT%20Voting%20session%2011%20January%202021%20Results.pdf>

I. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

10. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενσωματώνει σχεδόν όλες τις αλλαγές επί της πρότασης της Επιτροπής που συμφωνήθηκαν από το Συμβούλιο στη μερική γενική προσέγγισή του της 26ης Νοεμβρίου 2018, και ιδίως τις ακόλουθες:
- την απαίτηση οι συμμετέχοντες να διαμένουν νομίμως σε συμμετέχουσα χώρα·
 - τον ορισμό της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΑ·
 - τη δυνατότητα χρησιμοποίησης μέγιστου ποσοστού 20 % του προϋπολογισμού για εγχώριες δραστηριότητες εθελοντισμού·
 - την ενδιάμεση επανεξέταση που θα υποβάλει η Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024·
 - την προσθήκη ρήτρας σχετικά με προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για τη διαφύλαξη των συμφερόντων της Ένωσης, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό· και
 - ορισμένες τροποποιήσεις των αιτιολογικών σκέψεων.
11. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα βασικά στοιχεία, επί των οποίων επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών στους τριμερείς διαλόγους:

Κυριότερα ζητήματα

12. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε εκφράσει ανησυχίες σχετικά με τη διακυβέρνηση του προγράμματος και τον περιορισμένο ρόλο του Κοινοβουλίου στη λήψη αποφάσεων, σε περίπτωση που θεσπιστούν νέες πρωτοβουλίες κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Οι συννομοθέτες συμφώνησαν να προστεθεί νέα αιτιολογική σκέψη που θα καθιστά σαφές ότι οι δράσεις ή οι πρωτοβουλίες που δεν υποστηρίζονται βάσει του κανονισμού δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα εργασίας.
13. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο που συμφωνήθηκε μεταξύ των συννομοθετών είναι το ποσό που αποφασίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027, ήτοι 1009 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό υποδηλώνει κατά προσέγγιση περικοπή του προϋπολογισμού κατά 20 % σε σύγκριση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής ύψους 1260 εκατ. EUR.
14. Όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και την κατανομή του προϋπολογισμού του προγράμματος, συμφωνήθηκε να διαγραφεί ο άξονας της πρακτικής άσκησης και της εργασίας από το πρόγραμμα και να προστεθεί ο αντίστοιχος προϋπολογισμός (8 %) στον άξονα της αλληλεγγύης, στον οποίο θα διατεθεί ως εκ τούτου το 94 % του προϋπολογισμού. Το υπόλοιπο 6 % του προϋπολογισμού θα διατεθεί στον άξονα της ανθρωπιστικής βοήθειας.
15. Μολονότι το ΕΣΑ είναι ουσιαστικά πρόγραμμα ένταξης, προστέθηκαν ένα νέο άρθρο σχετικά με την Ένταξη των νέων με λιγότερες ευκαιρίες, καθώς και μια σειρά άλλων διατάξεων που ενισχύουν το συμμετοχικό χαρακτήρα του προγράμματος, προκειμένου να δοθεί έμφαση στην πτυχή αυτή.

16. Οι απαιτήσεις ασφάλισης, κάλυψης και ελέγχου ασφαλείας αποτέλεσαν επίσης σημαντικό ζήτημα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων μεταξύ των συννομοθετών. Ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, και εν μέρει λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 και των επιπτώσεών της στους εθελοντές του ΕΣΑ, προστέθηκαν σε διάφορα μέρη του κειμένου ορισμένες διατάξεις που ενισχύουν την ασφάλιση και την κάλυψη των συμμετεχόντων, καθώς και τους ελέγχους ασφαλείας για την προστασία ευάλωτων ατόμων, όπως τα παιδιά.
17. Όσον αφορά το όριο ηλικίας για τους εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας, το κείμενο διατηρεί τον γενικό κανόνα ορίων ηλικίας 18-30 ετών για όλους τους εθελοντές, αλλά προσθέτει ειδική παρέκκλιση για τους εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας (ανώτατο όριο ηλικίας έως 35 ετών). Οι διατάξεις που αφορούν έμπειρους εκπαιδευτές, καθοδηγητές και εμπειρογνώμονες έχουν ενισχυθεί.
18. Ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε υποβάλει εκτενείς τροπολογίες και προτάσεις για την προσθήκη κειμένου όσον αφορά τον άξονα ανθρωπιστικής βοήθειας του προγράμματος, οι συννομοθέτες συμφώνησαν να αποδεχθούν ορισμένες από αυτές, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, παρά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, ο άξονας της ανθρωπιστικής βοήθειας αντιπροσωπεύει μόνο το 6 % του προγράμματος. Εν προκειμένω, η τελική συμβιβαστική λύση σχετικά με τις διατάξεις του προγράμματος για την ανθρωπιστική βοήθεια είναι ισορροπημένη, και επιπλέον του διευρυμένου ορίου ηλικίας, οι συννομοθέτες συμφώνησαν να συμπεριλάβουν τις βασικές αρχές της ανθρωπιστικής βοήθειας και ενισχυμένα μέτρα διασφάλισης που εφαρμόζονται στον εθελοντισμό για τη στήριξη επιχειρήσεων ανθρωπιστικής βοήθειας.

Άλλα ζητήματα

19. Ενώ η Επιτροπή είχε αρχικά προτείνει περιορισμένο αριθμό δεικτών, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν να συμπληρώσουν το παράρτημα με λεπτομερέστερους δείκτες.
20. Οι συννομοθέτες συμφώνησαν να ενισχυθούν οι διατάξεις σχετικά με τους συμμετέχοντες φορείς, ιδίως όσον αφορά το σήμα ποιότητας του ΕΣΑ.
21. Οι συννομοθέτες συμφώνησαν επίσης να ενισχυθούν οι διατάξεις σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος και την πιστοποίηση σφραγίδας αριστείας.
22. Διάφορες διατάξεις τροποποιήθηκαν σύμφωνα με την οριζόντια προσέγγιση του Συμβουλίου για όλους τους φακέλους που σχετίζονται με το ΠΔΠ. Αυτές αφορούν ιδίως την προσθήκη της διάρκειας του προγράμματος στο άρθρο 1, ώστε να συνάδει με το χρονοδιάγραμμα του ΠΔΠ 2021-2027, τις διατάξεις σχετικά με τη συμμετοχή τρίτων χωρών, τις διατάξεις για τη σωρευτική και εναλλακτική χρηματοδότηση και τις διατάξεις περί αναδρομικότητας (το πρόγραμμα ΕΣΑ 2021-2027 εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021).

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

23. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί πλήρως τη συνολική συμβιβαστική συμφωνία που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής.
24. Η εν λόγω συμβιβαστική συμφωνία επιβεβαιώνεται με την επιστολή της προέδρου της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2021 προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων. Στην επιστολή εκείνη, η πρόεδρος της επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας αναφέρει ότι, εάν το Συμβούλιο διαβιβάσει επισήμως στο Κοινοβούλιο τη θέση του όπως συμφωνήθηκε, θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες, με την επιφύλαξη της επαλήθευσης από τους γλωσσομαθείς νομικούς, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου.
-